

Hi havia una vegada la font Boixa...

Text i foto > EVA BUSSALLEU, biòloga i escriptora

Qui sap si la riera del Conquet, homònim d'un mas que avui en dia està en ruïnes, fou testimoni silenciosa de les anades i vingudes del bandoler Serrallonga i la seva banda en les visites que feia al poble de Sant Martí Sapresa. Segons algunes fonts que defensen que l'Onyar neix a la zona de les Guilleries, aquesta riera, anomenada antigament Posa, i que posteriorment s'ajunta amb altres per formar la riera de Sant Martí, seria el bressol on neix el riu que travessa la immortal Girona.

Qui sap si en temps del bandoler més conegut de les Guilleries ja existia la font Boixa, una font que s'abasteix d'un corrent d'aigua tan potent que en els darrers temps ha foradat la roca i ha obert un petit brollador contigu. Potser Serrallonga i la seva quadrilla s'abastien d'aigua en aquesta font, prop del Mas Parés, on tenien fautors; o bé, qui sap si el cap de colla hi feia trobades furtives amb la suposada amant que vivia prop de la rectoria, ben a recer de la llegendària fúria de la seva amant més coneguda, Joana Macissa. Avui en dia, la font serveix d'avitual·lament per als excursionistes i ciclistes ocasionals que fan camí cap a les entranyes de les Guilleries, i també abasteix oriünds i forans del poble que hi fan via amb garrafes i cànirs.

Qui sap si potser hom, quan agafa el petit corriol de terra que mena al doll d'aigua i acaba de baixar els tres escales que s'han construït en els darrers anys per evitar relliscades, hi troba un món màgic de fades, follets i nimfes

sota les falgueres ufanoses que embelleixen un paisatge silent i misteriós. Qui sap si aquests éssers diminuts fan encanteris per protegir les fràgils libèl·lules que han fet de la riera del Conquet i la font Boixa la seva llar.

Qui sap si el mestre *rojo* que feia classes clandestines al poble durant la Guerra Civil hi visqué alguna estona de passió amb alguna pubilla del poble, tal com diuen les males (o bones) llengües. Qui sap si el dissortat ensenyant, assassinat amb traïdoria per l'esquena als encontorns del Mas Allaurons, hi portava els estudiants a fer fontades (tradicció seguida des de sempre per la mainada del poble, sobretot en les caloroses tardes estiuenques), on a part de devorar llesques de pa amb vi i sucre, es dedicaven a xipollejar per l'aigua embassada.

Qui sap si les dones que s'aplegaven al safareig (avui ja desaparegut) que hi havia a la riera del Conquet, no lluny de la font, s'esplaiaven de les seves vicissituds sota la mirada furtiva dels mossos que treballaven al que actualment són les parets derruïdes i emboscades d'un antic molí d'aigua, que també havia servit ocasionalment per moldre blat per fer farina.

Qui sap si els crancs de riu autòctons (*Austropotamobius pallipes*), abans de ser substituïts per l'invasor cranc americà (*Procambarus clarkii*), foren pescats i cuinats en l'arròs dels diumenges després de missa.

Qui sap si tot això és ficció. Qui sap si tot això és realitat. Qui sap si algun dia ens trobarem compartint xerrera i tragos d'aigua fresca a la font Boixa. Qui sap.